

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของวัดในฐานะที่เป็นพื้นที่สาธารณะของชุมชนท้องถิ่น: กรณีศึกษาวัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี วิธีการดำเนินการวิจัยในที่นี่จะใช้การวิจัยเชิงบูรณาการระหว่าง วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยในเชิงปริมาณจะใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 การกำหนดประชากร
 - 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 การสัมภาษณ์
 - 2.2 การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ
 - 2.3 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. การกำหนดประชากร

ประชากรที่เป็นเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งอาศัยอยู่รอบวัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) ในเขตตำบลจันทนิมิต จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับบทบาทของวัดในฐานะที่เป็นพื้นที่สาธารณะของชุมชนท้องถิ่น : กรณีศึกษา วัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของวัดในฐานะที่เป็นพื้นที่สาธารณะของชุมชนท้องถิ่น : กรณีศึกษาวัดไผ่ล้อม(พระอารามหลวง) ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

2.2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา (ผศ.ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์) ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างเนื้อหาความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษา

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่เที่ยงตรงและมีความสมบูรณ์

2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาสรุป ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - Ended) และเลือกตอบ (Check - List) เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - Ended) และเลือกตอบ (Check -List) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - Ended) และเลือกตอบ (Check - List) เกี่ยวกับการรับรู้บทบาทของวัดในฐานะที่เป็นพื้นที่สาธารณะของชุมชนท้องถิ่น : กรณีศึกษาวัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ทั้งหมด 3 ระดับ 15 ข้อ ประกอบด้วย

1. การจัดกิจกรรมทางศาสนา 7 ข้อ
2. การจัดการเรียนการสอน 7 ข้อ
3. การจัดกิจกรรมต่างๆในวัด 3 ข้อ

ข้อคำถามดังกล่าวเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมทางการเรียนการสอน กิจกรรมทางสังคมอื่นๆ นั้น ได้กำหนดเนื้อหาตามบทบาทที่วัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) ได้ทำกิจกรรมสาธารณะต่างๆ ที่เป็นจริง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - Ended) และเลือกตอบ (Check - List) ความคาดหวังบทบาทของวัดในฐานะที่เป็นพื้นที่สาธารณะของชุมชนท้องถิ่น : กรณีศึกษาวัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ทั้งหมด 3 ระดับ 15 ข้อ ประกอบด้วย

1. การจัดกิจกรรมทางศาสนา 7 ข้อ
2. การจัดการเรียนการสอน 7 ข้อ
3. การจัดกิจกรรมต่างๆ ในวัด 3 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด (Open - Ended) เกี่ยวกับบทบาทของวัดในฐานะที่เป็นพื้นที่สาธารณะของชุมชนท้องถิ่น : กรณีศึกษาวัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

2.2 วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหา จำนวนภาษา และความเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเพิ่มเติม

2.2.2 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ดังภาคผนวก ก)

พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาและความครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา เมื่อรับเครื่องมือกลับคืนจากผู้เชี่ยวชาญ นำข้อแก้ไขมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2.2.3 การทดสอบความเที่ยง (Reliability) จะใช้การทดลองไปเก็บแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ถึงนายกเทศมนตรีเมืองจันทนิมิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2555 - มกราคม 2556

3.3 หลังจากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามเฉพาะที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ และนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคลและตัวแปรกำหนด (ตัวแปรต้น) จะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางความเรียง

4.2 การวิเคราะห์ตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา โดยนำเสนอในรูปแบบของค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สำหรับการวัดระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า (Likert Scale) โดยมีตัวเลือกตอบแบบ 4 ระดับ โดยในแต่ละระดับกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนความต้องการ	ระดับคะแนน
ระดับมาก	4
ระดับปานกลาง	3
ระดับน้อย	2
ระดับไม่ทราบ/ไม่คาดหวัง	1

ในการตีความช่วงค่าเฉลี่ยจะแบ่งคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 3.25 - 4.00	แสดงว่า	มีบทบาทและความคาดหวังมาก
คะแนนระหว่าง 2.50 - 3.24	แสดงว่า	มีบทบาทและความคาดหวังปานกลาง
คะแนนระหว่าง 1.75 - 2.49	แสดงว่า	มีบทบาทและความคาดหวังน้อย
คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.74	แสดงว่า	ไม่ทราบและไม่คาดหวัง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ค่าร้อยละ

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

5.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การสัมภาษณ์

วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structurd or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่างๆ คือ

การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-dept Interview) เป็นการใช้นโยบายการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key-Informants) คือ

1.1 นายองอาจ บุญการี ประธานชมรมนักประวัติศาสตร์จังหวัดจันทบุรี

1.2 นายฉัฐพัชร์ จันทเลิศลักษณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง
จังหวัดจันทบุรี

1.3 นายปริญญา เอกรพานิช ไวยาวัจกรวัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง)

1.4 นายอมร พวงทอง ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน หมู่ 6 ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง
จังหวัดจันทบุรี

2. การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ

การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพในที่นี้จะตรวจสอบข้อมูลโดยอาศัยเทคนิคต่างๆ คือ

2.1 การตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์หลายๆ ฝ่าย ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับ
วัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) กลุ่มผู้อาวุโสในชุมชน

2.2 การตรวจสอบข้อมูลจากเอกสารว่ามีความถูกต้อง มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้อง
และเชื่อมโยงกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยหรือไม่

3. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อนำมา
อธิบายผลการวิจัยจากการสำรวจโดยแบบสอบถามดังที่ปรากฏในตารางผลการวิจัย